

Για το βιβλίο

The OECD and European welfare states,
επιμέλεια Klaus Armingeon, Michelle
Beyeler,

Edward Elgar, 2004

Μάνος Ματσαγγάνης

Ο ρόλος των διεθνών οργανισμών στη διαμόρφωση των δημόσιων πολιτικών σε εθνικό επίπεδο είναι ένα από τα πιο σημαντικά –και, ταυτόχρονα, ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα– ζητήματα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας και πολιτικής επιστήμης. Παρότι τα τελευταία χρόνια πάνω στο ζήτημα αυτό έχουν πληθύνει οι δημοσιεύσεις, οι περισσότερες πρόσφατες εργασίες συνήθως εστιάζουν είτε στο ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε στο ρόλο οργανισμών όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και, ιδίως, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Για παράδειγμα, η βιβλιογραφία πάνω στην «Ανοικτή Μέθοδο Συντονισμού» (δηλαδή στην προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να δημιουργήσει ένα ζωτικό χώρο για τον εαυτό της σε πεδία πολιτικής –όπως η κοινωνική πολιτική– στα οποία η πρωτοκαθεδρία των εθνικών κυβερνήσεων αποτελεί απaráβατη αρχή) έχει αρχίσει πλέον να μεγεθύνεται με γεωμετρική πρόοδο. Από την άλλη, η υπαγόρευση από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο συγκεκριμένων και λεπτομερών μεταρρυθμίσεων (με σαφώς νεοφιλελεύθερη σφραγίδα) στις εθνικές κυβερνήσεις-πελάτες του, επί ποινή άρνησης της δανειοδότησής τους, βρίσκεται στον αντίποδα της συναινετικής υιοθέτησης νέων πολιτικών και του αλληλοεπηρεασμού των κρατών μελών της Ε.Ε. Και εδώ η πρόσφατη ερευνητική παραγωγή είναι εξαιρετικά διαφωτιστική.

Αυτό που μέχρι τώρα έλειπε είναι η μελέτη του ρόλου διεθνών οργανισμών που δεν έχουν καμία ρυθμιστική ισχύ, ούτε κρατούν στα χέρια τους χρηματοδοτικούς κρουσμούς, αλλά παρόλα αυτά επιχειρούν να ασκήσουν πίεση στις εθνικές κυβερνήσεις διά της τέχνης της πειθούς. Αυτή είναι η περίπτωση του ΟΟΣΑ (Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας

Ο Μάνος Ματσαγγάνης διδάσκει Ευρωπαϊκές πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικές πολιτικές στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

και Ανάπτυξης), ενός οργανισμού που έχει κατά καιρούς αποκληθεί από «κλαμπ των πλουσίων χωρών» έως «διεθνής δεξαμενή σκέψης» (think tank), και στον οποίον ανήκουν οι χώρες της Βόρειας Αμερικής (ΗΠΑ, Καναδάς, Μεξικό), της Άπω Ανατολής (Ιαπωνία, Κορέα), του Νότιου Ειρηνικού (Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία), της Κεντροανατολικής Ευρώπης (Ουγγαρία, Τσεχία, Πολωνία), καθώς και φυσικά της Δυτικής Ευρώπης (μαζί με την Ελλάδα και την Τουρκία).

Το βιβλίο *The OECD and European welfare states*, που επιμελούνται οι Klaus Armingeon και Michelle Beyeler, καλύπτει με τον ιδανικότερο τρόπο το κενό αυτό, καθώς συγκεντρώνει 14 μελέτες εθνικών περιπτώσεων, πλαισιωμένες από την εισαγωγή της Michelle Beyeler και την κατατοπιστική «από τα μέσα» παρουσίαση του Martin Marcussen από τη μια, και από τη συνόψιση των βασικών συμπερασμάτων του Klaus Armingeon από την άλλη. Ο σκοπός του βιβλίου είναι η περιγραφή και η ανάλυση του τρόπου με τον οποίο εξελίσσονται οι ιδέες του ΟΟΣΑ όσον αφορά τις εθνικές κοινωνικές πολιτικές, καθώς και η αξιολόγηση της πιθανής επιρροής του ΟΟΣΑ και της συμβολής του στη διαμόρφωση εθνικών μεταρρυθμίσεων στα αλληλοσυνδεόμενα πεδία των κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης.

Δύο είναι τα θεμελιώδη ερωτήματα που απασχολούν αυτή τη συλλογή. Το πρώτο ερώτημα αφορά τη λογική συνοχή των συστάσεων του ΟΟΣΑ: εμπνέονται πάντοτε από την πρόθεση «προπαγάνδισης» των ίδιων καλών πρακτικών για όλες τις χώρες, ή διαφέρουν ανάλογα με τις εθνικές ιδιομορφίες; Το δεύτερο ερώτημα αφορά την αποτελεσματικότητα των συστάσεων του ΟΟΣΑ: σε ποιο βαθμό συνάδουν με αυτές οι εξελίξεις στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής σε κάθε χώρα; Πότε και γιατί συμβαίνει η ευθυγράμμιση εθνικών πολιτικών και συστάσεων του ΟΟΣΑ; Οι 14 μελέτες εθνικών περιπτώσεων επιχειρούν να απαντήσουν στα ερωτήματα αυτά ανατρέχοντας στις ετήσιες οικονομικές εκθέσεις (OECD Economic Surveys) για καθεμιά χώρα, καθώς και σε πλήθος άλλα έγγραφα και δημοσιεύματα. Προφανώς, δεν είναι δυνατόν να παρουσιαστούν αναλυτικά και οι 14 μελέτες εθνικών περιπτώσεων σε ένα σύντομο σημείωμα όπως αυτό. Εντελώς επιλεκτικά, θα αναφερθούμε σε τρεις: Νορβηγία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ελλάδα.

Το κεφάλαιο 5, γραμμένο από τους Nanna Kildal και Stein Kuhnle, εξετάζει αναλυτικά το «παιγνίδι των ιδεών» και την επιρροή του ΟΟΣΑ στη Νορβηγία. Όπως σημειώνουν οι συγγραφείς, για τις νορβηγικές κυβερνήσεις όλων των χρωμάτων η συνεργασία με τον ΟΟΣΑ ήταν υψηλή προτεραιότητα τα τελευταία 30 χρόνια. Ιδιαίτερη σημασία για τη συνεργασία αυτή έπαιξε ιστορικά η σημασία του πετρελαίου στη νορβηγική οικονομία. Πάντως, αυτό δεν σημαίνει ότι τα μηνύματα του ΟΟΣΑ μεταφράζονταν πάντοτε σε εθνική πολιτική. Σε μια σειρά πεδίων πολιτικής (ενεργές πολιτικές απασχόλησης, περιορισμός των αναπηρικών συντάξεων, εισαγωγή τιμών στο δημόσιο σύστημα υγείας), το «παιγνίδι των ιδεών» οδήγησε σε μια συναντίληψη νορβηγικών κυβερνήσεων και ΟΟΣΑ. Όμως, σε άλλες περιπτώσεις (συνεχής αύξηση της δημόσιας απασχόλησης στις τοπικές κοινωνικές υπηρεσίες, βαθμιαία επέκταση των γονικών αδειών, σημαντική αύξηση των κατώτατων συντάξεων γήρατος), οι συστάσεις του ΟΟΣΑ απλώς αγνοήθηκαν. Οι νορβηγικές κυβερνήσεις δεν μείωσαν τις κοινωνικές και ευρύτερες δημόσιες δαπάνες στην έκταση που ήθελε ο ΟΟΣΑ, ενώ (ακόμη και στην εποχή των ισχνών αγελάδων, από τη δεκαετία του '80 και μετά) το νορβηγικό κράτος πρόνοιας συνέχισε να εξαπλώνεται. Παρότι ο ΟΟΣΑ παραμένει ένα σημαντικό σημείο αναφοράς για τη διαμόρφωση των εθνικών πολιτικών, καταλήγουν οι συγγραφείς, αφθονούν οι ενδείξεις ότι οι Νορβηγοί πολιτικοί δεν διστάζουν να ακολουθήσουν τη φωνή των ψηφοφόρων τους αντί της φωνής του ΟΟΣΑ, κάθε φορά που τα δυο αποκλίνουν.

Το κεφάλαιο 15, από τον Nick Manning, εστιάζει στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου. Η γενική εντύπωση της επισκόπησης αυτής είναι η σχεδόν απόλυτη (αν και με εξαιρέσεις) συμφωνία εθνικών πολιτικών και συστάσεων του ΟΟΣΑ. Δεν πρόκειται για μονόπλευρη διαδικασία, πάντως. Στη διάρκεια της διακυβέρνησης της χώρας από την Margaret Thatcher, η Βρετανία μαζί με τις ΗΠΑ βοήθησαν στη διαμόρφωση της θεματολογίας (policy agenda) του ΟΟΣΑ. Για παράδειγμα, η επαναστατικοποίηση της αγοράς εργασίας και των εργασιακών σχέσεων στην Βρετανία της δεκαετίας του '80 δεν προήλθε (αν και επαινέθηκε) από τον ΟΟΣΑ, αλλά είχε βαθιές εγχώριες ρίζες στην αλλαγή παραδείγματος από τη μεταπολεμική

συναίνεση στη νεοφιλελεύθερη ορθοδοξία. Μετά την απομάκρυνση της Margaret Thatcher το 1991, οι συντηρητικές κυβερνήσεις του John Major δέχθηκαν πυρά ασυνήθιστης έντασης από τον ΟΟΣΑ, κυρίως για το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και την επιδείνωση των προβλημάτων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η νίκη των Νέων Εργατικών το 1997 εγκαινίασε μια νέα περίοδο ομοψυχίας μεταξύ ΟΟΣΑ και βρετανικής κυβέρνησης, αν και με διαφορετική θεματολογία αυτή τη φορά, καθώς οι κυβερνήσεις του Tony Blair πάσχιζαν να χαράξουν ένα διακριτό δρόμο σε ένα πολιτικό και κοινωνικό τοπίο ριζικά αλλαγμένο μετά από 18 χρόνια συντηρητικής κυριαρχίας.

Το κεφάλαιο 12, από την Blanca Anavιάδη, εξετάζει την κάπως ιδιόζουσα περίπτωση της Ελλάδας. Η συγγραφέας, πέραν των αναμενόμενων ετήσιων οικονομικών εκθέσεων, αναλύει επίσης τα πρακτικά της Βουλής σε μια κρίσιμη περίοδο για την αναμόρφωση του ελληνικού κράτους προνοίας: από τον Ιανουάριο 1997 έως τον Φεβρουάριο 2002 –περίοδο κατά την οποία οι κυβερνήσεις Σημίτη επιχείρησαν ανεπιτυχώς να αναπροσανατολίσουν τη δημόσια συζήτηση (έκθεση Σπράου) και να εισάγουν μεταρρυθμίσεις (προτάσεις Γιαννίτση) στο καυτό πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης, και ταυτόχρονα να αντιμετωπίσουν τα

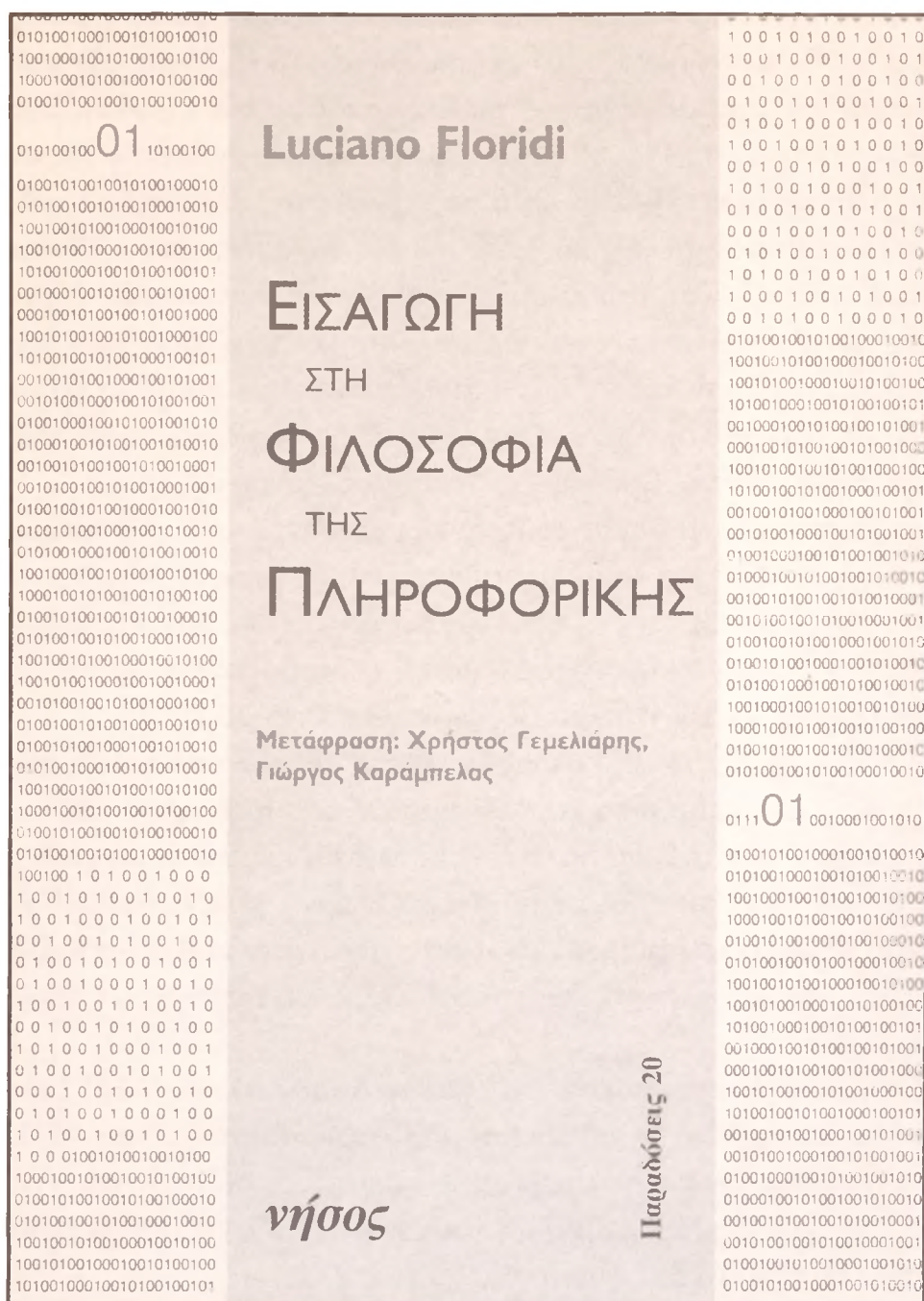
χρόνια προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος (κατά κανόνα με αντικρουόμενες και ημιτελείς νομοθετικές πρωτοβουλίες). Ποιος ήταν ο ρόλος των συστάσεων του ΟΟΣΑ σε αυτή τη συζήτηση; Όπως συμπεραίνει η συγγραφέας, τελικά μικρότερος από ό,τι θα ανέμενε κανείς –δεδομένης, μάλιστα, της θεματολογικής συνάφειας μεταξύ των στόχων της κυβερνητικής πολιτικής και των επεξεργασιών του Οργανισμού. Παρότι οι αναλύσεις του ΟΟΣΑ σε κρίσιμα θέματα δημόσιας πολιτικής παρακολουθούνται με ενδιαφέρον από τους πολιτικούς, η επικρατούσα στην κοινή γνώμη αντίληψη του ΟΟΣΑ ως οργανισμού που υιοθετεί αποκλειστικά μια στεγνή μακροοικονομική προσέγγιση, χωρίς «κοινωνική διάσταση», περιορίζει αποφασιστικά τη νομιμοποιητική λειτουργία του.

Το τελευταίο κεφάλαιο, από τον Klaus Armingeon, επιχειρεί να συνοψίσει τα βασικά συμπεράσματα επιστρέφοντας στα θεμελιώδη ερωτήματα που με προγραμματικό τρόπο είχε θέσει η εισαγωγή: πόσο συνεπείς, και πόσο αποτελεσματικές είναι οι συστάσεις του ΟΟΣΑ στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής; Όπως αποκαλύπτουν οι 14 μελέτες εθνικών περιπτώσεων, ενώ η λογική συνοχή των συστάσεων του ΟΟΣΑ είναι προφανής, η αποτελεσματικότητά τους όχι. Στην πραγματικότητα, η επιρροή του ΟΟΣΑ είναι σημαντική μόνο εκεί όπου οι

προτάσεις του βρίσκονται εξ αρχής σε αρμονία με την πολιτική κουλτούρα, τους εθνικούς θεσμούς και τις κυρίαρχες αξίες της «χώρας υποδοχής» –ενώ, σε αντίθετη περίπτωση, είναι προορισμένες να προσκρούσουν σε πολιτικές αντιστάσεις και θεσμικές αδράνειες. Η ευθυγράμμιση εθνικών πολιτικών και συστάσεων του ΟΟΣΑ εξαρτάται από τη συμβατότητα ή όχι των διαμορφωμένων αντιλήψεων γύρω από τα μέσα και τους στόχους της δημόσιας πολιτικής.

Το συμπέρασμα αυτό είναι ενδιαφέρον. Από τη μια διαψεύδει την εικόνα ενός πανίσχυρου οργανισμού που επεξεργάζεται ανάληγτες πολιτικές πίσω από κλειστές πόρτες και μετά τις επιβάλλει σε ανίσχυρες κυβερνήσεις. Από την άλλη εμφανίζει μια άλλη, ανάγλυφη και ταυτόχρονα γεμάτη αποχρώσεις, εικόνα του πώς παίζεται το «παιγνίδι των ιδεών» σε παγκόσμιο επίπεδο: ένα παιγνίδι με πολλούς (αν και όχι ισοδύναμους) παίκτες, και με διαδρομές δύο κατευθύνσεων. Χάρη στο υψηλό επιστημονικό επίπεδο των επεξεργασιών του, αλλά και στα θεσμοθετημένα κανάλια επικοινωνίας του με τις κυβερνήσεις των κρατών μελών του, σε αυτό το παγκόσμιο «παιγνίδι των ιδεών» ο ΟΟΣΑ έχει κατορθώσει να αναδειχθεί ως ένας από τους ικανότερους παίκτες.

Μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις νήσος

Η επανάσταση της πληροφορίας αλλάζει τον κόσμο σε βάθος, αμετάκλητα και απρόβλεπτα εδώ και αρκετό καιρό, κινούμενη με ρυθμό ιλιγγιώδη και σε ένα εύρος δίκως προηγούμενο.

Το νέο οικοσύστημα που δημιουργείται δεν απαιτεί μόνο νέες ρυθμίσεις, υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, κοινωνικές αλλαγές, μεγάλες επενδύσεις, αλλά και προσοχή εστιασμένη στα εννοιολογικά και δεοντολογικά προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν στην πορεία αυτής της ζωτικής μετάβασης.

Αναπόφευκτα, η επανάσταση της πληροφορίας έχει επηρεάσει βαθιά τη δουλειά των φιλοσόφων: πώς σκέφτονται σχετικά με τα δικά τους προβλήματα, ποια προβλήματα θεωρούν ότι αξίζουν προσοχής, πώς διαμορφώνουν εννοιολογικά τις απόψεις τους, ακόμα και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούν. Έχει κάνει δυνατές νέες προσεγγίσεις και πρωτότυπες διερευνήσεις, έχει θέσει ή έχει βοηθήσει να εντοπιστούν νέα κρίσιμα ερωτήματα, έχει δώσει νέο

νόημα σε κλασικά προβλήματα και σε παραδοσιακές θεματικές. Εν ολίγοις, η έρευνα στη φιλοσοφία από τη σκοπιά της θεωρίας της πληροφορικής και της επιστήμης των υπολογιστών γίνεται ολοένα πιο καινοτόμος, γόνιμη και διεισδυτική, παράγοντας ήδη πολλά ενδιαφέροντα και σημαντικά αποτελέσματα. Το βιβλίο αυτό επιχειρεί να παράσχει κάποια βασικά εννοιολογικά εργαλεία για μια κριτική προσέγγιση αυτού του νέου και ζωτικά σημαντικού ερευνητικού πεδίου.

εκδόσεις νήσος

Κεντρική διάθεση: Σαρρή 14, Αθήνα, τηλ. 210 3250058

Βιβλιοπωλείο: Πεσμαζόγλου 5 (Στοά του Βιβλίου)

www.nissos.gr

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007

II Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών εξελίξεων το 2007 ήταν η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή και η άνοδος των τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων στις διεθνείς αγορές. Τα φαινόμενα αυτά εκδηλώθηκαν το δεύτερο εξάμηνο του έτους και οδήγησαν σε ένταση των πληθωριστικών πιέσεων και επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας διεθνώς, ιδίως τους τελευταίους μήνες του 2007 και τους πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους. Αυτές οι διεθνείς οικονομικές εξελίξεις έχουν επηρεάσει δυσμενώς τον πληθωρισμό και το ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) επιβραδύνθηκε αισθητά, από 4,2% το πρώτο εξάμηνο σε 3,7% το δεύτερο εξάμηνο του 2007. Εφέτος, η επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας και της εξωτερικής ζήτησης, η άνοδος των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων και η αύξηση του κόστους χρηματοδότησης συνεπάγονται ότι ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί σε επίπεδο κάτω του 3,7% (έναντι 4,0% το 2007), παραμένοντας όμως σημαντικά υψηλότερος από το ρυθμό ανάπτυξης στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο. Γενικά, η αυξημένη αβεβαιότητα ενισχύει την πιθανότητα να είναι βραδύτερος ο ρυθμός ανάπτυξης.

Ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε σημαντικά τους τελευταίους μήνες του 2007 και τους πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους (το Μάρτιο διαμορφώθηκε στο 4,4%), αντανakλώντας κυρίως την αύξηση του εισαγόμενου πληθωρισμού (ιδίως των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων, εν μέρει για συγκυριακούς και εν μέρει για μονιμότερους λόγους διαρθρωτικού χαρακτήρα) και, σε μικρότερο βαθμό, του κόστους παραγωγής. Όπως προβλέπεται, οι παράγοντες αυτοί θα έχουν αποτέλεσμα ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός να διαμορφωθεί γύρω στο 4% εφέτος, έναντι 3,0% το 2007.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο έχει διαμορφωθεί σε πολύ υψηλά επίπεδα τα τελευταία έτη, διευρύνθηκε περαιτέρω και έφθασε το 14,1% του ΑΕΠ το 2007. Η διεύρυνση του ελλείματος του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών, στην οποία έχει συντελέσει η υποχώρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, αντανakλά τη σημαντική υστέρηση της εγχώριας αποταμίευσης, που είναι σχετικά χαμηλή, έναντι των εγχώριων επενδύσεων, που είναι σχετικά υψηλές. Κυρίως λόγω της αναμενόμενης κάμψης του ρυθμού ανόδου του παγκόσμιου εμπορίου και της διαμόρφωσης των τιμών των καυσίμων σε υψηλό επίπεδο, εκτιμάται ότι το 2008 το έλλειμμα θα παραμείνει περίπου σταθερό ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ ενδέχεται και να αυξηθεί.

Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2007 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώθηκε επί δεύτερο κατά σειρά έτος κάτω του 3%, ενώ το δημόσιο χρέος μειώθηκε περαιτέρω ως ποσοστό του ΑΕΠ, αλλά με βραδύ ρυθμό. Παρά τη δημοσιονομική προσαρμογή που επιτεύχθηκε την τελευταία τριετία, οι δημοσιονομικές ανισορροπίες παραμένουν μεγάλες. Ιδιαίτερα επισημαίνεται ότι το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο είναι το δεύτερο υψηλότερο στη ζώνη του ευρώ, διαμορφώθηκε στο τέλος του 2007 γύρω στο 95%.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις από τη συνεχιζόμενη κρίση στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, τις εξωτερικές πληθωριστικές πιέσεις και τη διαφαινόμενη σημαντική υποχώρηση του ρυθμού ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας στους εξωτερικούς κραδασμούς. Ο ασφαλέστερος τρόπος γι' αυτό είναι να συνεχιστεί η προσπάθεια για τη βελτίωση των βασικών μεγεθών της οικονομίας. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να συνεχιστεί η δημοσιονομική εξυγίανση, με βάση το Επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης 2007-2010, ώστε να μηδενιστεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ έως το 2010 και να μειωθεί σημαντικά το δημόσιο χρέος. Επίσης, πρέπει να ενταθεί η προσπάθεια για την ενίσχυση του ρυθμού ανόδου της παραγωγικότητας και τη συγκράτηση του κόστους παραγωγής, προκειμένου να εξαλειφθεί η διαφορά πληθωρισμού μεταξύ της Ελλάδος και της ζώνης του ευρώ ως συνόλου και να αποκατασταθεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα της οικονομίας ως προς τις τιμές. Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας αλλά και η ενίσχυση της εθνικής αποταμίευσης είναι αναγκαίες για να μειωθεί το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Η βελτίωση της παραγωγικότητας και της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας της οικονομίας θα απαιτήσει συνέχιση των μεταρρυθμίσεων σε ευρύ φάσμα τομέων της οικονομίας.

Με τις πολιτικές αυτές είναι δυνατόν να επιτευχθούν ικανοποιητικοί ρυθμοί ανάπτυξης και στο μέλλον και να διασφαλιστεί ότι ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού θα απολαμβάνουν την αύξηση της ευημερίας.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ '06-'07

ΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΡΛΑΝΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(επιμ. D. Connolly – Θ. Βαλκάνου) ■ Πορτραίτα μεταφραστών : Αχιλλέας Κυριακίδης (επιμ. Γ. Ζακοπούλου) ■ Χ.Λ. Μπόρχες Οι [αγγλικές] μεταφράσεις του Ομήρου (μτφρ. Α. Κυριακίδης) ■ Δ.Ν. Μαρωνίτης Μεταφράζοντας *Ιλιάδα* ■ Μ. Φραγκόπουλος *Έπεα πτερόεντα* ■ Σ. Ιγγλέση Μαργέλλου Ταξίδι στην άκρη του Σελίν ■ Μ. Ρήγου Μπέκετ, ο αμετάφραστος ■ C. Jacobs Η τερατώδεια της μετάφρασης (μτφρ. Χ. Ράπτης) ■ Γ. Βέλτσος *Déjà vu* ■ J.-J. Rousseau *Λόγος περί επιστημών και τεχνών* (επιμ. Ά. Στυλιανού) ■ F. Rastier *L'art de traduire* ■ Άδωνις - Άναλις Φιλία, χρόνος και φως (μτφρ. Μ. Πιμπλής) ■ Νεοελληνική λογοτεχνία σε μετάφραση (επιμ. Ο. Βαρών-Βασάρ) : Γ. Βέλτσος, Γ. Βίζυηνός, Γ. Ιωάννου, Κ.Π. Καβάφης, Ν.-Ρ. Παπαγεωργίου, Η.Χ. Παπαδημητρακόπουλος ■ Κ. Μισσοτάκη Μεταφράζοντας *Ερωτόκριτο in situ* ■ Robert Davreu Ερωτόκριση (μτφρ. Κ. Μπόμπας) ■ Δ. Καργιώτης Ποίηση και πράξη. Αίμος ■

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ■ ΣΧΟΛΙΑ

Κυκλοφόρησε τέλη Μαρτίου '08

Célia Bertin

Μαρία Βοναπάρτη. Η ζωή της

Πρόλογος: Elisabeth Roudinesco

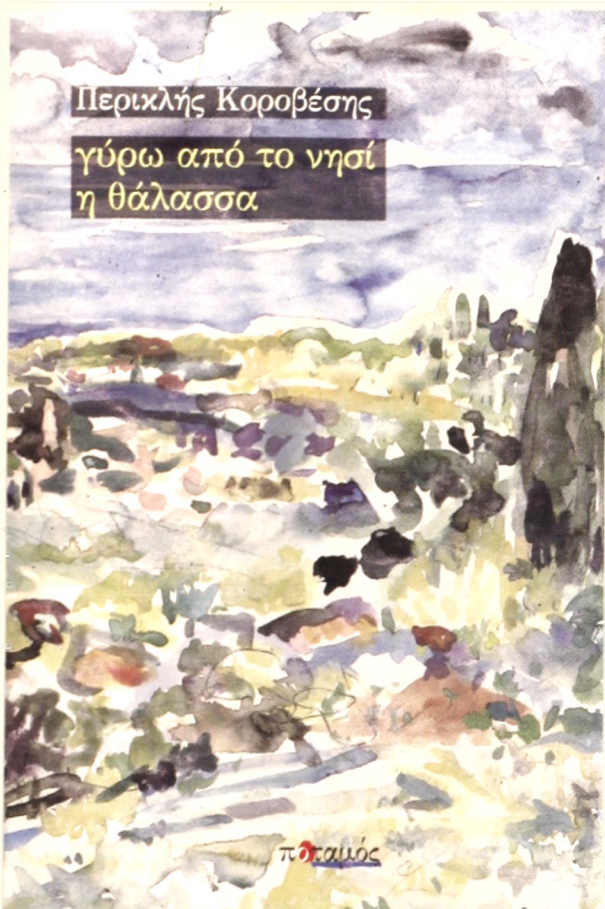
Μετάφραση – Επίμετρο: Ρούλα Τσιπούρη

Η προσωπικότητα της Μαρίας Βοναπάρτη υπήρξε σύνθετη, παθιασμένη, μοναδική: πριγκίπισσα, πάμπλουτη κληρονόμος, σύζυγος γιού Έλληνα βασιλιά, έγινε μαθήτρια και φίλη στενή του Σίγκμουντ Φρόυντ, διάσημη ψυχαναλύτρια με ενδιαφέρον στην προσωπικότητα των εγκληματιών και στόχο να ερευνήσει και απελευθερώσει την γυναικεία σεξουαλικότητα.

Η συνάντηση με τον Φρόυντ ήταν ασφαλώς η καθοριστική στη ζωή της Βοναπάρτη, που υπήρξε ένα βαριά δυστυχισμένο, απομονωμένο παιδί, στερημένο από οποιασδήποτε μορφής τρυφερότητα.

Η βιογραφία της Σελιά Μπερτέν ζωγραφίζει το βασιλικό περιβάλλον της Ευρώπης του 20ού αιώνα, τη γένεση της ψυχανάλυσης στη Γαλλία και παράλληλα τη φυσιογνωμία της «Τελευταίας Βοναπάρτη», αυτής που ο Φρόυντ αποκαλούσε χαϊδευτικά «Η πριγκίπισσά μας».

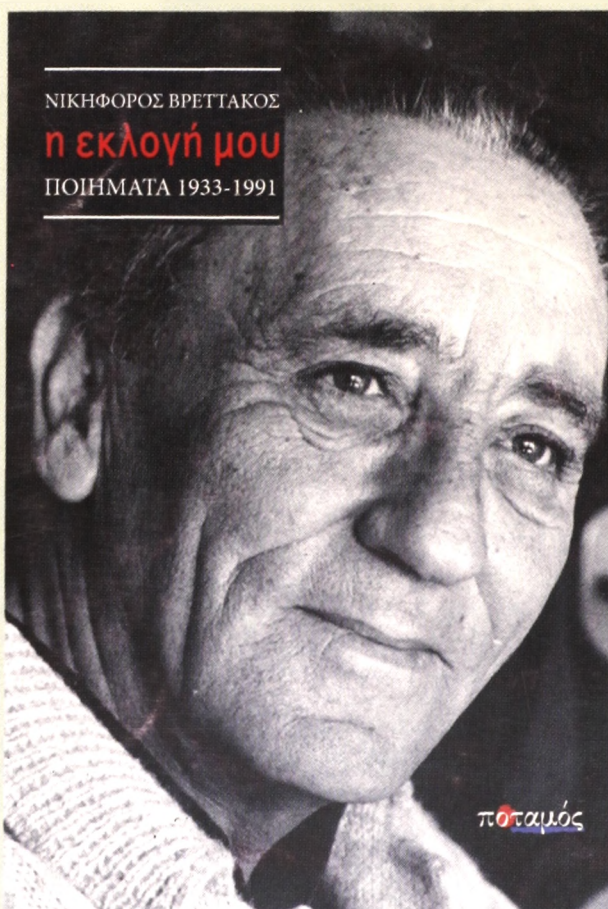
Σελ. 552, ευρώ 28,00

Περικλής Κοροβέσης Γύρω από το νησί η θάλασσα

Ο Περικλής Κοροβέσης με αχαλίνωτο και ενίοτε μαύρο χιούμορ ακολουθεί τον ήρωά του που βρίσκεται εγκλωβισμένος με άπιστα αντικείμενα του πόθου στις παραλίες της Κεφαλονιάς. Κάθε του κίνηση έχει το βάρος της προσδοκίας και το σπέρμα της αποτυχίας. Κι αυτός, οικείος και αξιαγάπητος αυτοσαρκάζεται ανηλεώς.

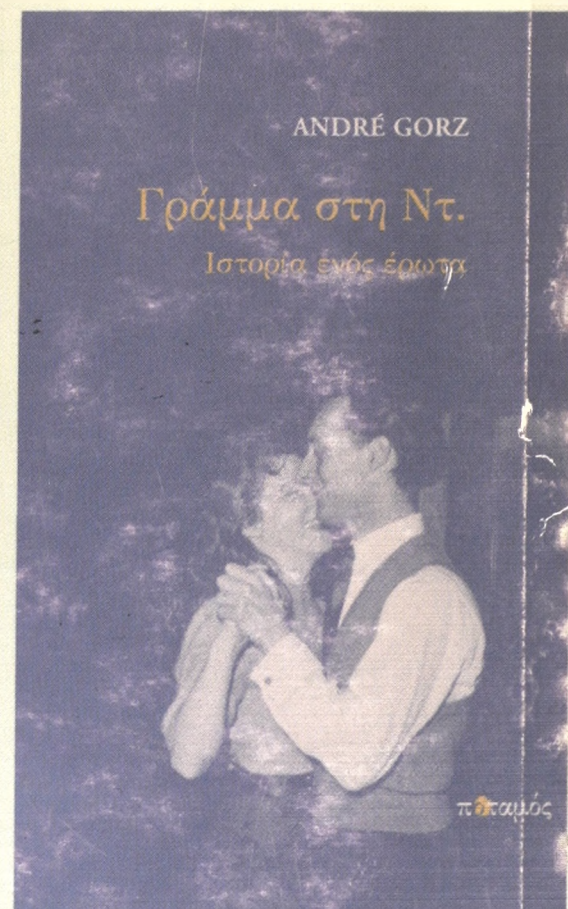
Σελ. 144, ευρώ 15,00

Νικηφόρος Βρεττάκος Η εκλογή μου

Ο Νικηφόρος Βρεττάκος είχε διαλέξει, μέσα από αλλεπάλληλες αναθεωρήσεις τα ποιήματα εκείνα από το μεγάλο όγκο του έργου του που περιλαμβάνονται στον τόμο. Μαζί με τα ποιήματα, το εισαγωγικό του κείμενο «Εξομολόγηση στον Αναγνώστη», που είχε συντάξει για μια πρώτη Εκλογή που εκδόθηκε στη δεκαετία του 60, μεταφέρουν την ψυχή του ίδιου και του έργου του που διέτρεξε και απορρόφησε τα μηνύματα του 20ού αιώνα.

Σελ. 282, ευρώ 19,00

André Gorz Γράμμα στη Ντ. Ιστορία ενός έρωτα

Μετάφραση: Σάντρα Βρέττα
Επίμετρο: Μιχάλης Μητσός

Το *Γράμμα στη Ντ.* είναι μια δημόσια επανόρθωση, μια ερωτική εξομολόγηση και μια προαναγγελία θανάτου.

Σελ. 96, ευρώ 12,00

ποταμός

Φωκιανού 7 ■ 11635 Αθήνα ■ τηλ: 2107231271 ■ fax: 2107254629 ■ www.potamos.com.gr
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΠΟΤΑΜΟΣ ■ Σκουφά 32 & Δημοκρίτου, τηλ: 2103621844